

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Βρυξέλλες, 9 Δεκεμβρίου 2011

ΔΗΛΩΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΗΓΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΖΩΝΗΣ ΕΥΡΩ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η ζώνη του ευρώ κατέβαλαν μεγάλες προσπάθειες τους τελευταίους 18 μήνες για τη βελτίωση της οικονομικής διακυβέρνησης και την υιοθέτηση νέων μέτρων συνεπεία της κρίσης δημόσιου χρέους. Ωστόσο, οι εντάσεις που επικρατούν στις αγορές στη ζώνη του ευρώ έχουν αυξηθεί και οφείλουμε να κλιμακώσουμε τις προσπάθειές μας για να αντεπεξέλθουμε στις τρέχουσες προκλήσεις. Σήμερα αποφασίσαμε να προχωρήσουμε προς μια ισχυρότερη οικονομική ένωση. Αυτό συνεπάγεται δράση σε δύο κατευθύνσεις:

- ένα νέο δημοσιονομικό συμβόλαιο και ενισχυμένο συντονισμό σε θέματα οικονομικής πολιτικής,*
- ανάπτυξη των εργαλείων σταθεροποίησης που διαθέτουμε ώστε να αντιμετωπιστούν οι βραχυπρόθεσμες προκλήσεις.*

Ενισχυμένη αρχιτεκτονική για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση

1. Η σταθερότητα και η ακεραιότητα της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνολικά απαιτούν την ταχεία και χωρίς συμβιβασμούς εφαρμογή των μέτρων που έχουν ήδη συμφωνηθεί, καθώς και περαιτέρω ποιοτικές κινήσεις προς μια πραγματική «ένωση δημοσιονομικής σταθερότητας» στη ζώνη του ευρώ. Παράλληλα με το ενιαίο νόμισμα, είναι απαραίτητος ένας ισχυρός οικονομικός πυλώνας. Θα βασίζεται στην ενισχυμένη διακυβέρνηση ώστε να προαχθεί η δημοσιονομική πειθαρχία και η βαθύτερη ολοκλήρωση στην εσωτερική αγορά, καθώς και η ισχυρότερη ανάπτυξη, η αυξημένη ανταγωνιστικότητα και η κοινωνική συνοχή. Προκειμένου να πετύχουμε τον στόχο αυτό, θα βασιστούμε στα επιτεύγματα των τελευταίων 18 μηνών, προσπαθώντας ταυτόχρονα να τα βελτιώσουμε: το ενισχυμένο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου που αρχίζει τον μήνα που διανύουμε, τη νέα διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών και το Σύμφωνο για το Ευρώ+.
2. Έχοντας κατά νου αυτόν τον πρωταρχικό στόχο, και δηλώνοντας απολύτως αποφασισμένοι να υπερβούμε μαζί τις τρέχουσες δυσκολίες, συμφωνήσαμε σήμερα επί ενός νέου «δημοσιονομικού συμβολαίου» και σημαντικά ενισχυμένου συντονισμού των οικονομικών πολιτικών σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος.
3. Αυτό θα απαιτήσει μια νέα συμφωνία ανάμεσα στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ την οποία θα κατοχυρώνουν κοινοί, φιλόδοξοι κανόνες που μεταφράζουν την ισχυρή πολιτική τους δέσμευση σε ένα νέο νομικό πλαίσιο.

Ένα νέο δημοσιονομικό συμβόλαιο

4. Δεσμευόμαστε να θεσπίσουμε έναν νέο **δημοσιονομικό κανόνα**, ο οποίος θα περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- Οι προϋπολογισμοί των γενικών κυβερνήσεων θα είναι ισοσκελισμένοι ή πλεονασματικοί· η αρχή αυτή θα θεωρείται ότι τηρείται αν, κατά γενικό κανόνα, το ετήσιο διαρθρωτικό έλλειμμα δεν υπερβαίνει το 0,5% του ονομαστικού ΑΕΠ.
- Ένας τέτοιος κανόνας θα περιληφθεί επίσης στα εθνικά νομικά συστήματα των κρατών μελών σε συνταγματικό ή ισοδύναμο επίπεδο. Ο κανόνας θα περιλαμβάνει αυτόματο διορθωτικό μηχανισμό ο οποίος θα ενεργοποιείται σε περίπτωση απόκλισης. Θα καθορίζεται από το κάθε κράτος μέλος βάσει αρχών που προτείνονται από την Επιτροπή. Αναγνωρίζουμε τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου να επιβεβαιώσει τη μεταφορά του κανόνα αυτού σε εθνικό επίπεδο.
- Τα κράτη μέλη θα συγκλίνουν προς το καθορισμένο για το καθένα επίπεδο αναφοράς, σύμφωνα με χρονοδιάγραμμα που θα προταθεί από την Επιτροπή.
- Τα κράτη μέλη που υπόκεινται στη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος θα υποβάλλουν στην Επιτροπή και το Συμβούλιο προς έγκριση πρόγραμμα οικονομικής εταιρικής σχέσης, στο οποίο θα περιγράφονται λεπτομερώς οι απαραίτητες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις ώστε να εξασφαλιστεί η πραγματικά διατηρήσιμη διόρθωση των υπερβολικών ελλειμμάτων. Η εφαρμογή του προγράμματος, καθώς και τα σχετικά ετήσια δημοσιονομικά σχέδια, θα παρακολουθούνται από την Επιτροπή και το Συμβούλιο.
- Θα θεσπιστεί μηχανισμός για την εκ των προτέρων υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη σε ό,τι αφορά τα εθνικά σχέδια έκδοσης χρεογράφων.

5. **Οι κανόνες που διέπουν τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (άρθρο 126 της ΣΛΕΕ) θα ενισχυθούν για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ.** Μόλις η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ένα κράτος μέλος έχει παραβιάσει το ανώτατο όριο του 3%, θα ακολουθούν αυτομάτως συνέπειες, εκτός εάν αντισταχθεί ειδική πλειοψηφία των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Τα μέτρα και οι κυρώσεις που προτείνει ή εισηγείται η Επιτροπή εγκρίνονται εκτός και αν αντισταχθεί ειδική πλειοψηφία των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Ο ορισμός του κριτηρίου του χρέους σε όρους αριθμητικής τιμής αναφοράς για τη μείωση του χρέους (κανόνας του 1/20) για τα κράτη μέλη με δημόσιο χρέος άνω του 60% θα πρέπει να κατοχυρωθεί στις νέες διατάξεις.
6. **Θα εξετάσουμε σύντομα τους νέους κανόνες που πρότεινε η Επιτροπή στις 23 Νοεμβρίου 2011** σχετικά με (i) την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των προσχεδίων προϋπολογισμού και τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και (ii) την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών που αντιμετωπίζουν ή απειλούνται από σοβαρές δυσκολίες όσον αφορά την δημοσιονομική τους σταθερότητα στη ζώνη του ευρώ. Καλούμε το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εξετάσουν γρήγορα τους κανονισμούς αυτούς, ώστε να τεθούν σε ισχύ για τον προσεχή δημοσιονομικό κύκλο. Εντός αυτού του νέου νομικού πλαισίου, η Επιτροπή θα εξετάζει ιδίως τις βασικές παραμέτρους του δημοσιονομικού προσανατολισμού των προσχεδίων προϋπολογισμού και, εφόσον χρειάζεται, θα γνωμοδοτεί επ' αυτών. Όταν η Επιτροπή εντοπίζει ιδιαίτερα σοβαρές περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, θα ζητά αναθεώρηση του προσχεδίου προϋπολογισμού.
7. Σε πιο μακροπρόθεσμο επίπεδο, θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε για την εξεύρεση τρόπων περαιτέρω εμβάθυνσης της δημοσιονομικής ενοποίησης, ώστε να αντικατοπτρίζεται καλύτερα ο βαθμός της αλληλεξάρτησής μας. Τα ζητήματα αυτά θα περιλαμβάνονται στην έκθεση που θα παρουσιάσει ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Μάρτιο του 2012, σε συνεργασία με τον Πρόεδρο της Επιτροπής και τον Πρόεδρο της Ευρωομάδας. Στην ίδια έκθεση θα εξετάζονται επίσης οι σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και της ζώνης του ευρώ.

Ισχυρότερος συντονισμός των πολιτικών και διακυβέρνηση

8. Συμφωνούμε να χρησιμοποιήσουμε πιο ενεργά την ενισχυμένη συνεργασία επί ζητημάτων που είναι ζωτικά για την εύρυθμη λειτουργία της ζώνης του ευρώ, χωρίς να υπονομεύεται η εσωτερική αγορά.

9. Δεσμευόμαστε να εργαστούμε προς την κατεύθυνση κοινής οικονομικής πολιτικής. Θα καθιερωθεί διαδικασία που θα διασφαλίζει ότι όλες οι σημαντικές μεταρρυθμίσεις της οικονομικής πολιτικής που σχεδιάζονται από κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ θα συζητούνται και θα συντονίζονται στο επίπεδο της ζώνης του ευρώ, με σκοπό τη συγκριτική αξιολόγηση βέλτιστων πρακτικών.
10. Η διακυβέρνηση στη ζώνη του ευρώ θα ενισχυθεί, όπως συμφωνήθηκε κατά τη σύνοδο για το ευρώ της 26ης Οκτωβρίου. Συγκεκριμένα, θα πραγματοποιούνται τακτικές σύνοδοι για το ευρώ τουλάχιστον δις ετησίως.

Ενίσχυση των εργαλείων σταθεροποίησης

11. Οι πλέον μακροπρόθεσμες μεταρρυθμίσεις όπως αυτές που περιγράφηκαν ανωτέρω θα πρέπει να συνδυαστούν με άμεση δράση για τη δυναμική αντιμετώπιση των τρεχουσών εντάσεων στις αγορές.
12. Η μόχλευση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) θα εφαρμοστεί με γοργούς ρυθμούς, μέσω των δύο συγκεκριμένων επιλογών που συμφωνήθηκαν από την Ευρωομάδα στις 29 Νοεμβρίου. Εκφράζουμε ικανοποίηση για την ετοιμότητα της ΕΚΤ να ενεργήσει για λογαριασμό του ΕΤΧΣ στις συναλλαγές του στις αγορές.
13. Συμφωνούμε να **επισπευσθεί η έναρξη ισχύος της Συνθήκης για τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ)**. Η Συνθήκη θα τεθεί σε ισχύ μόλις επικυρωθεί από τα κράτη μέλη στα οποία αντιστοιχεί το 90% των κεφαλαιακών υποχρεώσεων. Κοινός μας στόχος είναι ο ΕΜΣ να τεθεί σε ισχύ τον Ιούλιο του 2012.

14. Σε ό,τι αφορά τους **χρηματοδοτικούς πόρους**, συμφωνούμε ως προς τα ακόλουθα:

- το ΕΤΧΣ θα παραμείνει ενεργό στη χρηματοδότηση των προγραμμάτων που έχουν δρομολογηθεί έως τα μέσα του 2013, όπως προβλέπεται στη συμφωνία-πλαίσιο· θα συνεχίσει να διασφαλίζει τη χρηματοδότηση των εν εξελίξει προγραμμάτων, ανάλογα με τις ανάγκες·
- τον Μάρτιο του 2012, θα επανεξετάσουμε την επάρκεια του συνολικού ανώτατου ορίου του ΕΤΧΣ/ΕΜΣ, που ανέρχεται σε 500 δισεκατομμύρια ευρώ (670 δισεκατομμύρια δολάρια)·
- κατά τον σταδιακό σχηματισμό του καταβεβλημένου κεφαλαίου, είμαστε έτοιμοι να επιταχύνουμε τις πληρωμές κεφαλαίου, ώστε να διατηρηθεί ελάχιστη αναλογία 15% μεταξύ του καταβεβλημένου κεφαλαίου και του οφειλόμενου ποσού των τίτλων του ΕΜΣ και να διασφαλιστεί συνδυασμένη πραγματική δανειοδοτική ικανότητα 500 δισεκατομμυρίων ευρώ·
- τα κράτη μέλη του ευρώ και τα λοιπά κράτη μέλη θα εξετάσουν και θα επιβεβαιώσουν εντός δεκαημέρου τη χορήγηση στο ΔΝΤ πρόσθετων πόρων ύψους 200 δισεκατομμυρίων ευρώ (270 δισεκατομμυρίων δολαρίων), υπό τη μορφή διμερών δανείων, ώστε να διασφαλιστεί η επάρκεια των πόρων του ΔΝΤ για την αντιμετώπιση της κρίσης. Αναμένουμε παράλληλες συνεισφορές από τη διεθνή κοινότητα.

15. Συμφωνούμε ως προς τις **ακόλουθες τροποποιήσεις της συνθήκης για τον ΕΜΣ, ώστε να καταστεί αποτελεσματικότερος:**

- Σε ό,τι αφορά **τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα**, θα τηρήσουμε αυστηρά τις καθιερωμένες αρχές και πρακτικές του ΔΝΤ. Τούτο θα αποτυπωθεί με κατηγορηματικό τρόπο στο προοίμιο της Συνθήκης. Επιβεβαιώνουμε ρητά ότι οι αποφάσεις που ελήφθησαν στις 21 Ιουλίου και στις 26/27 Οκτωβρίου σχετικά με το ελληνικό χρέος έχουν μοναδικό και έκτακτο χαρακτήρα· στους όρους όλων των νέων ομολόγων δημοσίου σε ευρώ θα περιληφθούν τυποποιημένες και πανομοιότυπες ρήτρες συλλογικής δράσης, ώστε να διαφυλαχθεί η ρευστότητα της αγοράς.
- Για να διασφαλίσουμε την ικανότητα του ΕΜΣ να λαμβάνει τις απαραίτητες αποφάσεις σε όλες τις περιστάσεις, **οι κανόνες ψηφοφορίας στο πλαίσιο του ΕΜΣ θα τροποποιηθούν ώστε να περιληφθεί διαδικασία εκτάκτου ανάγκης**. Ο κανόνας της αμοιβαίας συμφωνίας θα αντικατασταθεί από ειδική πλειοψηφία 85% σε περίπτωση που η Επιτροπή και η ΕΚΤ καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι απαιτείται η λήψη επείγουσας απόφασης για τη χορήγηση χρηματοδοτικής συνδρομής, όταν απειλείται η χρηματοπιστωτική και οικονομική σταθερότητα στη ζώνη του ευρώ¹.

¹ Με την επιφύλαξη της επιβεβαίωσης του Κοινοβουλίου της Φινλανδίας.

16. Χαιρετίζουμε τα μέτρα που έλαβε η Ιταλία· χαιρετίζουμε επίσης τη δέσμευση της νέας ελληνικής κυβέρνησης και των κομμάτων που την στηρίζουν, να εφαρμόσει στο ακέραιο το πρόγραμμά της, καθώς και τη σημαντική πρόοδο που έχουν επιτύχει η Ιρλανδία και η Πορτογαλία ως προς την εφαρμογή των προγραμμάτων τους.

* *

*

Ορισμένα από τα μέτρα που περιγράφονται ανωτέρω μπορούν να αποφασιστούν μέσω παράγωγου δικαίου. Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της ζώνης του ευρώ θεωρούν ότι τα υπόλοιπα μέτρα πρέπει να περιληφθούν στο πρωτογενές δίκαιο. Καθώς δεν υπήρξε ομοφωνία μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, αποφάσισαν η έγκριση να γίνει μέσω διεθνούς συμφωνίας που θα υπογραφεί το αργότερο έως τον Μάρτιο. Στόχος παραμένει να ενσωματωθούν οι διατάξεις αυτές στις Συνθήκες της Ένωσης όσο το δυνατόν συντομότερα. Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Βουλγαρίας, της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δανίας, της Ουγγαρίας, της Λεττονίας, της Λιθουανίας, της Πολωνίας, της Ρουμανίας και της Σουηδίας δήλωσαν ότι ενδέχεται να συμμετάσχουν στη διαδικασία, αφού συμβουλευτούν τα κοινοβούλιά τους, κατά περίπτωση.